

Název studie **O optimismu vysokoškoláků**

Autor posudku Lydie Horká

Celkové hodnocení

Autoři se v článku věnují zajímavému tématu nereálného optimismu. Je zřejmé, že jsou pro téma hodně zaujatí, článek se dobře čte a je přehledně členěn, nechybí žádná podstatná část, kterou mají výzkumné studie mít. Pro svůj výzkum použili replikaci již uskutečněného výzkumu a zaměřují se na srovnání výsledků vzniklých v americkém prostředí s jejich výsledky z prostředí českého. Výzkum autorů podává konkrétní informace, jejichž sběr a zpracování dat si vyžádaly spoustu pečlivé práce. V článku se nachází všechny hlavní informace, i když není zcela bezchybný. Některá omezení výzkumu si autoři uvědomují a reflektují je v závěru.

K zásadním opomenutím patří neuvedení autorů tohoto článku (vhodný by byl i kontakt na ně). Úvod je velmi krátký a nezmiňuje řadu podstatných věcí. I když zkoumá nereálný optimismus, nikde není tento koncept výslovně zmíněn ani řádně popsán. Hovoří se o polemice, ale není odkaz na žádný zdroj, taktéž když se hovoří o definici pojmu. Uvedené výzkumy až na dva nejsou příliš aktuální. Chybí jedna citace v seznamu literatury a jedna je navíc. Přitom jsou citace nepřesné (někdy se objevují citace s dvěma příjmeními, jindy pouze jedno; chybné křestní jméno i příjmení; apod.). Není uvedena populace z níž se konal výběr. Výsledný vzorek nezaručuje reprezentativní rozložení napříč fakultami (neuvádí zda pouze prezenční či i kombinovaní, zda různé typy/ úrovně studia, což by vzorek dost pozměnilo), ani rozložení mezi pohlaví, jak se tvrdí. Návratnost dotazníku 15-25% není dostatečná (nonresponse bias). Velikost vzorku je hraniční a velmi nízká (31-51), pro psychologický výzkum však dostačující. Není jasně formulovaná výzkumná otázka, lze ji najít spíše mezi řádky. Není jasné, proč se výzkum zaměřuje na zjištění existence systematické chyby. Měly by se upravit hypotézy–jsou zbytečně dlouhé a složité, nejsou dostatečně podepřeny teorií. K textu článku bylo vhodné připojit přílohu s konkrétní podobou dotazníku a plným zněním otázek. Pokud je dotazník rozesílán mailem, není anonymní. Je podrobně popsána škála odpovědí, ale je příliš široká, což ztěžuje a prodlužuje vyplňování dotazníku. Autoři neobjasňují použití zvolených statistických metod analýzy dat. Neudávají jaký korelační koeficient a t-test použili. Dále

mi chybí u statistik rozmezí pro míru optimismu/pesimismu, hodnocení vnitřní konzistence dotazníku a velikost účinku.

V souhrnu výsledků se mění znění první hypotézy, které se zde věnuje dostatek prostoru, dalších pět hypotéz je shrnuto pouze na několika řádcích. Je tu nedostatek informací o tom, co plyne z výsledků. V interpretaci výsledků chybí informace o tom, že pouze malá část výsledků je statisticky průkazná, a co z toho plyne. V diskusi se pak objevuje odkaz na studii Weinstena, což by patřilo spíše do teorie. V závěru práce se jeví nejasná argumentace výsledků, které by k závěrům opravňovaly, nejsou zohledněny intervenující proměnné, nejsou zmíněna omezení a sebekritické zhodnocení studie, není doporučen další směr bádání. V celém textu se objevují místy překlepy a gramatické chyby. Tak široké téma a tak mnoho výzkumných hypotéz by si zasloužilo více prostoru, než jen tento krátký článek, proto v něm mnoho podstatných věcí schází.

Silné stránky (za co chválit)	Slabé stránky (náměty na zlepšení)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zajímavé téma ▪ Přehledné formální členění článku, nechybí žádná část ▪ Replikace recenzované zahraniční studie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nepřesné či chybějící citace ▪ Chybí výzkumná otázka, hypotézy nejsou jasné a stručné ▪ Nezdůvodněné metody analýzy dat, jejich nedostatečná specifikace

Otázky pro autora studie

1. Byl výzkum ještě někdy replikován (v letech 1980-2012) a zajímala se vědecká veřejnost o tuto problematiku? Co o ní píší jiní a jaké jsou výsledky dalších studií?
 2. Jak byla formulována hlavní výzkumná otázka?
 3. Jaké bylo plné znění dotazníku? Proč volíte tak širokou škálu?
 4. Které statistické metody a proč jste volili k analýze dat?
-